

Skal talið av dansktímum ske

Eyðun á borg

JA!

1 Skal talið av dansktímum skerjast?

Ja, vit kunnu saktans skerja m.a. danskt við t.d. einum tíma.

2 Fyllir danskt ov nógv í skúlanum?

Ja, danskt fyllir ov nógv í skúlanum. Á skúlabókasøvnunum (øllum bókasøvnunum í Føroyum) eru nógv tær flestu bøkurnar danskar. Undirtekstir í filmum og sjónvarpi eru sum oftast danskir. Í miðnámsskúlum er meginparturin av undirvísingartilfarinum danskur. Her skulu stór tøk takast. Talumál okkara er í stóran mun ávirkað av danskum.

3 Hvat eru avleiðingarnar av at skerja talið av danskt tímum?

Danskt er so inngrógvin partur av okkara samfelag, at ein lítil skerjing av danskum fer neyvan at skerja okkara dansku málførleikar. Neyðugt er at fáa føroyskt undirvísingartilfar til undirvísingina í danskum. Tað fer eisini at økja um áhugan hjá næmingunum fyri danskum. Annars mugu vit eisini sleppa undan at undirvísa í tí sama í føroyskum og danskum.

4 Heimurin er vorðin alsamt meira altjóðagjörður. Er tíðin ikki búgvín at læra enskt áðrenn danskt?

Á Føroya læraraskúla í 1980 var eg í einum næmingabólki, sum skrivaði eina námsfrøðiuppgávu um føroyskt, enskt og danskt í fólkskúlanum. Í uppgávuuni høvdu vit tað kollveltandi uppskotið, at vit skuldu taka enskt fram um danskt. Eitt sindur av enskum í 4. flokki, og so danskt í 5. flokki. Í dag er tíðin møguliga búgvín til okkurt, sum líkist hasum. Kanska eitt sindur av enskum í 3. flokki og so danskt í 4. flokki!

Vit skulu ikki stúra fyri, at danskt verður ein viðfáningur í Føroyum. Tað verður tað ongantið. Tað er hent og gott at d u g a

danskt; men lutfallið millum føroyskt, danskt og enskt eigur at verða broytt eitt sindur.

Summi taka so synd í íslendingum, tí teir ikki duga so væl danskt sum vit. Her mugu vit ikki gloyma, at teir fyrst og fremst duga sítt móðurmál, meðan føroyingurin sum heild ikki dugir sítt móðurmál nóg væl!

5 Frá 7. flokki og uppeftir er nærum eingin munur á tímatalinum av danskum, enskum og føroyskum. Kann tað ikki vera ein vansi, at føroyskt ikki fær meira rúm enn onnur mál?

Jú, møguliga eiga vit at broyta lutfallið millum máltímarnar á hádeild (7.-9. fl.) eitt sindur. Tó er tað serliga hjá teimum yngru næmingunum, at vit mugu leggja eitt haldgott støði undir móðurmálsundirvísingina.

E.S.: Undirritaði gamli lærari veit, at enskt nú tykist vera meir áhugavert enn danskt hjá nógvum skúlanæmingum. Skúlin hevur eina stóra uppgávu fyri framman. Latið okkum ikki stúra ov nógv fyri tí ensku ávirkanini! Enska málið líkist als ikki føroyskum so nógv, sum danskt mál ger. Næmingarnir hjá okkum, sum siga "hoytalari" (sum einki hevur við hoyggj at gera) fara neyvan at siga "loudspeaker". Ítróttafólkini, sum siga, at "tað stadigvekk er ein forðeilur at spæla á heimabana" fara neyvan at siga hatta á enskum! Lesarin kann sjálvur umseta.

Eyðun á Borg

Argir

Fólkaskúlalærari